

at alt medens Arvefæsterne betale til Statskassen efter Kapitelstaksten for den værdifulde Havre, kommer samtidig denne Værdi dem til gode ved Landbrugets Drift i Almindelighed, altsaa baade ved Salg af Havren og ved et eget Forbrug. Heller ikke den i Andragendet anførte Omstændighed, at Loven af 1871 var for lidet omfattende, idet den kun tog Hensyn til de oprindelige Arvefæstere, deres Børn, Stedbørn eller Svigerbørn, kan der tillægges nogen Betydning. Under Lovens Behandling paa Rigsdagen havde man netop dette Spørgsmaal for Øje, og man delte ganske Motivernes Opfattelse af det selvfølgelig i, at Loven ikke burde omfatte en videre Kreds af Personer; Lovudkastets „Livsarvinger” blev kun for en Tydeligheds og Fuldstændigheds Skyld ændret saaledes, at Stedbørn og Svigerbørn ogsaa medtoges, jvfr. ovenfor. Dersom andre end Børn, Stedbørn eller Svigerbørn havde købt Ejendommene af de oprindelige Arvefæstere, da havde disse andre „senere Erhververe” intet Krav paa nogen Ombonitering og mulig paafølgende Nedsættelse i Afgifterne; thi Afgifterne maatte da antages at være udlignede i Købesummerne for Ejendommene, ligesom ogsaa den Omstændighed, at Ejendommene overhovedet havde fundet Købere, maatte siges at godtgøre, at Afgifterne dog ikke kunne føles som saa overvættets byrdefulde. *Lovgivningsmagten har saaledes en Gang taget Stilling til dette Spørgsmaal, og dette Standpunkt bør vel fremdeles være afgørende*⁹⁰⁾. Som en Grund, der var værd at tage i Betragtning, kunde man derimod opfatte Andragendets Bemærkning om, at Lovens rette Gennemførelse mødte Hindringer; idet „Kommissionen havde vanskelig ved at sætte sig ind i og tage tilbørligt Hensyn til, hvorledes Jorderne havde været oprindeligt ved Overtagelsen, og hvilke Forbedringer de vare undergaaede ved Ejerens Flid, ved Arbejde og ved gjorte Bekostninger, hvorfor det da ogsaa særlig var dem, der lidet eller intet havde gjort ved deres Jorder, som fik Nedsættelse og saaledes høstede Fordelen af Under-søgelsen”.

Ved nærmere Overvejelse vil man imidlertid finde, at der ogsaa i disse Ytringer i Andragendet skjuler sig en Fejltagelse. Lov 9. December 1871 paabød jo en *Ombonitering* af de underhaanden bortarvefæstede, uopdyrkede Udmarksjorder (naturligvis: de Udmarksjorder, der ved Bortarvefæstningen vare uopdyrkede). Med det fremhævede Udtryk maa Loven da have haft den almindelige Sprogbrug for Øje, hvorefter „Ombonitering” formentlig er ensbetydende med en ny Prøvelse, Værdiansættelse af en given Jordbund efter en nærmere Undersøgelse af den *Tilstand, hvori samme Jordbund i Vurderingsøjeblikket forefindes*. Denne Forstaaelse lagdes ogsaa til Grund i Finansministeriets Instruks til Kommissionen, ligesom Kommissionen atter indledede sin Protokol bl. a. med følgende Bemærkning: „Taksterne sættes efter Jordernes *nuværende Kulturstand*, uanset at de findes i det hele eller til Dels opdyrkede”. Paa Grund af den Misforstaaelse, den første „Udmarkskommission” i sin Tid havde gjort sig skyldig i med Hensyn til Forstaaelsen af Instruksen af 31. Maj 1850, jvfr. ovenfor, maatte nu Følgen af den stedfundne Ombonitering ganske vist blive den, at de Arvefæstere, hvis Jorder vare mindst opdyrkede, gennemgaaende fik størst Nedsættelse i Afgifterne — hvilket Kommissionen ogsaa meddelte i sin endelige Indberetning, jvfr. herved ovenfor. Men dette var jo en rent *faktisk Følge*. Omvendt maatte den samme Ombonitering med Hensyn til de helt eller for største Delen opdyrkede Jorder paa det nærmeste blive ensbetydende med en Prøvelse af, hvorvidt Udmarkskommissionens Afgiftsansættelse — der jo havde fundet Sted efter et Skøn over Jordernes Ydeevne i kultiveret Tilstand — nu maatte vise sig at stemme med de faktisk foreliggende Forhold. *Men andet eller mere kan heller ikke antages at have ligget i Lovens Hensigt, naar Reglen var en Ombonitering*. Den ifølge Loven af 1871 nedsatte Kommission havde følgende ikke det Hverv — som i Andragendet forment — at anstille nogen Sammenligning mellem Jordernes daværende og oprindelige Tilstand eller overhovedet ved Taksationen at tage noget Hensyn til Ejerens Arbejde, Flid eller de anvendte Bekostninger, og Kommissionen forsøgte da heller ikke at udføre dette ret vanskelige Hverv. Ifølge ovenstaaende er der i Andragendet ikke paavist tilstrækkelig Grund til at imødekomme det ansøgte. En saadan Grund synes overhovedet vanskelig at paavise. Omvendt frembyder der sig flere Modgrunde. Først skal i denne Henseende bemærkes, at den i Andragendet ønskede Afgiftsnedsættelse vil frembyde særlige praktiske Vanske-

⁹⁰⁾ Herved bemærkes, at Bornholms Repræsentant i Landstinget først søgte udvirket en lille Modifikation i den ovennævnte Regel, idet han ønskede denne udvidet til ogsaa at omfatte saadanne „senere Erhververe”, der havde købt de vedkommende Ejendomme, forinden det afgiftfri Tidsrum var udløbet (det kunde nemlig tænkes, at disse Købere ikke havde taget tilstrækkeligt Hensyn til Afgiften, der endnu kun var eventuel). Men Ændringsforslaget toges tilbage, og et lignende Ønske blev heller ikke ytret i Folketinget.